

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudkyní Mgr. Jarmilou Úředníčkovou v právní věci
žalobkyně: **L. S.**

státní příslušnost Ukrajina,

zastoupené JUDr. Ludvíkem Hynkem, advokátem, sídlem 110 00
Praha 1, Václavské náměstí 37

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR**

sídlem 170 34 Praha 7, Nad Štolou 3,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 9.1.2017 č. j. OAM-94/ZA-ZA11-BE04-2016

takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje

Odůvodnění:

1. V záhlaví označeným rozhodnutím žalovaného žalobkyni nebyla udělena mezinárodní ochrana podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu).
2. Proti rozhodnutí žalovaného podala žalobkyně v zákonné lhůtě dne 23.1.2017 žalobu, v níž předně zdůraznila, že pochází z města Jenakijev, nacházející se v Doněcké oblasti, přibližně 15 km od města Horlivka, které se stalo ústředním místem tvrdých bojů mezi separatisty a ukrajinskými jednotkami a v současné době je pod vládou separatistů. Konstatovala dále, že z této oblasti uprchla do Oděsy ke své tetě. Tam bydlela v malém domku sestávajícího z kuchyně a dvou pokojů. Její teta tam bydlela s dospělým postiženým synem, takže soužití bylo velmi problematické až rizikové, neboť syn tety vykazoval známky agrese. Poukazovala na to, že obyvatelé Ukrajiny ji považují za „separatistku“, která na Ukrajinu nepatří. Dokonce to vedlo až k odmítnutí poskytnutí lékařské péče jejímu synovi. Návrat do Jenakijeva je nemožný, neboť její dům je zničen. Průjezd touto oblastí pod správou separatistů je velmi komplikovaný a stresující. Na separatisty vytvořené „celnici“ dochází k zabavování automobilů občanů pro potřeby neuznané Doněcké lidové republiky. Dochází k násilnostem, vyhrožování a znásilňování žen. O těchto incidentech se však v dané oblasti nemůže hovořit, neboť lidé mají strach z reakce „vojáků“ DLR a ze msty. Ač jsou dle zpráv OSN, UNHCR a dalších organizací zabezpečena základní práva obyvatelstva, není tomu tak. Poukázala na to, že komisaři mají přístup pouze tam, kam jsou vpuštěni. Uvedla, že je v kontaktu se svými rodiči, kteří žijí na Ukrajině a kteří bydlí poblíž hranice styku separatistů a ukrajinských bezpečnostních složek. Skutečná situace na Ukrajině je jí dobře známa. Boje v omezené míře pokračují, dochází k záhadným zmizením nepohodlných osob. Žalobkyně zdůraznila, že v jejím případě existují důvodné obavy z pronásledování, ze šikany, bojí se o život svůj i syna. Namítala, že správní orgán ohledně situace na Ukrajině vycházel ze zpráv zachycujících stav z listopadu roku 2016, nikoli z doby, kdy podala žádost o udělení mezinárodní ochrany. Přestože nevyužila svého práva vyjádřit se k těmto podkladům, respektive ke každému zvlášť, má za to, že ve své výpovědi před správním orgánem se zcela zřetelně vyjádřila k těmto zprávám o stavu bezpečnosti, dodržování lidských práv na Ukrajině. Zprávy zachycují pouze skutečnosti týkající se dodržování příměří a z toho vyplývajících práv civilního obyvatelstva, neodrážejí však skutečnou situaci, kdy obyvatelstvo je rozděleno konfliktem a majorita viní obyvatele z Doněcké oblasti za vzniklou situaci. Uvedla, že má obavy také z uskupení Právý sektor, které na Ukrajině funguje a jakékoliv odlišné jednání a jiné názory, než jsou ty jejich, trestá. Namítala, že v odůvodnění rozhodnutí žalovaného byla zohledněna situace na Ukrajině jen v souvislosti s bojovými akcemi. Nebyl však brán v potaz skutečný stav ohrožení jejího života a zdraví. Zdůraznila, že se nemá na Ukrajinu kam vrátit, její dům je zničen. Na území České republiky žije její manžel a syn, kteří zde mají trvalý pobyt. Vyslovila názor, že splňuje podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, a to i

podmínku pro udělení azylu z humanitárního důvodu. Žalobkyně se ohradila proti argumentaci žalovaného, že její žádost o udělení mezinárodní ochrany je pouze účelová snaha získat pobyt na území České republiky, když si zde s manželem pořídili bydlení. Připustila, že se snažila získat dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny, neboť její manžel i syn mají trvalý pobyt na území České republiky. Její majetkové poměry však neměly být předmětem řízení o udělení mezinárodní ochrany.

3. Žalovaný v písemném vyjádření navrhl zamítnutí žaloby a odkázal především na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Uvedl, že žalobkyně nepřednesla žádné okolnosti ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Pokud jde o jí popsanou složitou situaci při soužití s obyvateli Oděsy a některé projevy nepřátelství ze strany ukrajinských spoluobčanů, např. lékaře nebo příbuzných, žalovaný namítal, že ani jedna z těchto událostí nespadá pod taxativně vymezené důvody obsažené v ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť k nim nedošlo ze strany ukrajinských státních orgánů či bezpečnostních složek. Žalovaný poukázal také na to, že žalobkyně v průběhu správního řízení vůbec nezmínila, že by se proti konání uvedených osob domáhala jakékoliv ochrany ze strany příslušných orgánů své vlasti. Skutečnost, že v zemi původu žalobkyně existují problémy v oblasti dodržování zákonů či nižší efektivnost pomoci ze strany policie ve věci případných problémů se soukromými osobami, ještě samo o sobě nedokládá, že by se žalobkyně nemohla domáhat pomoci, či že by jí státní orgány nemohly poskytnout účinnou ochranu. V těchto souvislostech žalovaný odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ve věci sp. zn. 5 Azs 7/2004, v němž Nejvyšší správní soud vyslovil závěr, že nedůvěra stěžovatele ve státní instituce zdůvodněná tvrzením, že nejsou schopni jej ochránit proti kriminálním živlům, nelze podřadit pod důvody pro udělení azylu. Co se týče ozbrojeného konfliktu na Ukrajině, tvrzení žalobkyně, že splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany, žalovaný odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle níž bezpečnostní situaci na Ukrajině nelze dříve ani v současné době klasifikovat jako totální konflikt, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Navíc se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny. Žalovaný poznamenal, že pokud konflikt nemá charakter totálního konfliktu, musí podle rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008-68 žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace. Dle názoru žalovaného v případě žalobkyně toto naplněno není. Žalobkyně se hlásí k ukrajinské národnosti, tedy k většinovému ukrajinskému národu, před odjezdem z vlasti žila se synem rok ve městě Oděsa, kam za ní dojížděl její manžel, který pracuje jako manažer česko-ukrajinské společnosti. Ačkoliv rodina pochází z oblasti pod kontrolou proruských separatistů, z této oblasti se vystěhovali k příbuzným do Oděské oblasti, která se nachází pod plnou kontrolou současné proevropsky orientované vlády. Žalovaný poukázal také na to, že dle informace Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky ukrajinský parlament přijal zákon o zajištění práv a svobod vnitřně vysídlených osob obsahující definici vnitřně vysídlených osob, která je do značné míry shodná s mezinárodními standardy. Co se týče námítky neudělení humanitárního azylu, žalovaný namítal, že žalobkyně neuvedla žádné okolnosti, které by svědčily o tom, že její rodinná situace je nějakým způsobem výjimečná s ohledem na existenci okolností odůvodňujících udělení

humanitárního azylu. Za důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) či § 14, doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu nelze považovat ani existenci rodinných vazeb a snahu o legalizaci pobytu, které se žalobkyně v podstatě domáhá s odkazem na fakt, že v České republice žije její manžel a syn na základě uděleného trvalého pobytu. S podklady pro rozhodnutí byla žalobkyně seznámena v říjnu roku 2016.

4. Krajský soud v Ostravě rozsudkem ze dne 25.4.2017 č. j. 63 Az 1/2017-54 žalobou napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Proti rozsudku krajského soudu podal žalovaný kasační stížnost. Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 13.7.2018 č. j. 3 Azs 168/2017-41 rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 25.4.2017 č. j. 63 Az 1/2017-54 zrušil a věc zdejšímu soudu vrátil k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud učinil pro zdejší soud závazný právní závěr, že z důvodů vyslovených Nejvyšším správním soudem ve zrušovacím rozsudku č. j. 3 Azs 168/2017-41 nemusel žalovaný hodnotit efektivitu vnitřního přesídlení realizovaného žalobkyní a že při absenci konkrétních zjištění v rámci správního řízení není dán důvod, aby se žalovaný blíže zabýval otázkou pronásledování žalobkyně z důvodu jejího pohlaví, resp. pro příslušnost k sociální skupině (osamělých) žen, která je pro tuto svou charakteristiku reálně vystavena zvýšenému riziku sexuálního napadení a diskriminace, resp. tím, zda (osamělé) ženy mají přístup k účinné ochraně ze strany státních orgánů vůči svévolnému násilí. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že tento právní názor je podle § 110 odst. 4 s.ř.s. pro krajský soud závazný. K tomu soud v podrobnostech odkazuje na odůvodnění rozsudku Nejvyššího správního soudu.
5. Krajský soud opětovně přezkoumal napadené rozhodnutí podle § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění, v mezích žalobních bodů, postupoval rovněž v souladu s ust. § 75 odst. 1 s.ř.s. a po provedeném dokazování dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Dle ust. § 110 odst. 4 s.ř.s. byl krajský soud v dalším řízení vázán právním názorem vysloveným Nejvyšším správním soudem ve výše uvedeném zrušovacím rozhodnutí.
6. K tvrzením žalobkyně uplatněným u jednání soudu dne 4.4.2017 a upřesněným dne 25.4.2017, že otec jejího manžela pan S. J. G., jenž vyvíjí politickou činnost, je minimálně posledních 7 let, co je vdaná, zástupcem starosty města Jenakijeva, které je součástí Doněcké lidové republiky, přičemž zástupcem starosty města byl i v době před vznikem této republiky, je na černé listině nepohodlných občanů a vyslovila obavy, že právě pro politickou činnost otce manžela, může být ona sama podezřelá z nějaké protiprávní činnosti vůči státu Ukrajina a postihována ze strany SBU, soud nepřihlédl, a ani neprovedl k tomuto tvrzení žalobkyně navržený důkaz jejím výsledkem jako účastnice řízení, neboť tato tvrzení žalobkyně uplatnila až po zákonné lhůtě k podání žaloby dané § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu. Ve včas podané žalobě žalobkyně toto tvrzení neuvedla. Byť soud provedl i žalobkyně navržený důkaz k tomuto tvrzení, a to výňatkem z internetu, soud tento důkaz nehodnotil a žádná skutková zjištění z něho neučinil. Soud nehodnotil ani důkaz provedený zdejším soudem listinami z internetových stránek z webu Mirotvorec

k výše uvedenému tvrzení žalobkyně uplatněnému až v průběhu soudního řízení o tom, že otec jejího manžela je na listině nepohodlných občanů, kteréžto tvrzení bylo uplatněno opožděně, jak výše uvedeno, a neučinil z nich žádná skutková zjištění, neboť z těchto listin je zřejmé, že tvrzení v nich uvedená byla na webových stránkách prezentována nejpozději k datu 7.6.2016, resp. 6.7.2016, tedy v době ještě před vydáním žalobou napadeného rozhodnutí žalovaným, a žalobkyni tedy nic nebránilo v tom, aby žalobkyně uvedená tvrzení uvedla již před správním orgánem. I tato tvrzení a důkazy k nim žalobkyně uplatnila až po zákonné lhůtě k podání žaloby dané § 32 odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

7. Soud neprovedl ani žalobkyní navržený důkaz jejím výsledkem jako účastnice řízení k tvrzení o porušování práva na svobodu projevu na Ukrajině. Tento důkaz soud za situace, kdy žalobkyně uvedla, že ona sama žádné politické názory navenek neprojevovala, tedy své názory na ukrajinskou vládu, na státní zřízení na Ukrajině apod., a uvedený důkaz navrhla obecně k tvrzení a názoru, že i obyčejní lidé mají právo své názory vyjadřovat, nejenom politici, považoval soud tento důkaz za nadbytečný. Z důvodu nadbytečnosti soud neprovedl ani důkaz výsledkem pracovníků OAMP v Ostravě, kterýžto žalobkyně navrhla ke tvrzení, že při seznamování se s podklady rozhodnutí jí pracovníkem OAMP mělo být sděleno, že se může vrátit na Ukrajinu do Doněcké oblasti a že se jí tam nic nestane, s čímž ona nesouhlasí. Pro posouzení věci je uvedené tvrzení žalobkyně bez právního významu.
8. Ze správního spisu krajský soud zjistil, že jsou v něm založeny veškeré písemnosti odkazované žalovaným v napadeném rozhodnutí, zejména žádost o udělení mezinárodní ochrany ze dne 3.2.2016, údaje k podané žádosti, protokol o pohovoru k žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 8.2.2016, žalobkyní předložené podklady (občanský průkaz, kopie žádosti o nové posouzení důvodů neudělení dlouhodobého víza, pracovní smlouva manžela, povolení k trvalému pobytu syna žalobkyně a jeho průkaz pojištěnce, rozhodnutí o přijetí syna k předškolnímu vzdělávání) a všechny žalovaným shromážděné a v napadeném rozhodnutí citované podklady k situaci v zemi původu žalobkyně. Jedná se o Informace Ministerstva zahraničních věcí ČR č. j. 107283/2016-LPTP ze dne 25.7.2016, Informace téhož ministerstva č. j. 103518/2016-LPTP ze dne 3.6.2016, Informace Úřadu vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, září 2015 – posouzení mezinárodní ochrany v souvislosti s vývojem na Ukrajině – aktualizace č. 3, Zpráva Vysokého komisaře OSN pro lidská práva o stavu lidských práv na Ukrajině za období od listopadu 2015 do února 2016 ze dne 3.3.2016, Výroční zpráva Human Rights Watch 2016 – Ukrajina ze dne 27.1.2016, Zpráva Freedom House – Ukrajina, 27.1.2016, Výroční zpráva Amnesty International 2015/2016 – Ukrajina ze dne 24.2.2016, Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA o dodržování lidských práv na Ukrajině za rok 2015 ze dne 13.4.2016, Informace Ministerstva vnitra Velké Británie, Ukrajina: Krym, Doněck a Luhansk, leden 2016. V žádosti o udělení mezinárodní ochrany, v rámci údajů k podané žádosti a v pohovoru k této žádosti žalobkyně uvedla, že celý svůj život žila ve městě Jenakijevo v Doněcké oblasti. Bydlela tam ještě v době, kdy město bylo obsazeno jednotkami Doněcké lidové republiky, ve městě probíhaly mítinky, viděla

jak jednotky DLR obsadily městský úřad, viděla obsazení Privat banky, kolem které pobíhali maskovaní ozbrojenci, obyvatelé byli vyzýváni k účasti na mítincích na podporu DLR. Na určitých místech byly postaveny blokposty. Ozbrojenci DLR začali zabavovat auta, což se přihodilo i jejímu známému. V té době se rozhodla odejít. Odjela ke své tetě do Oděsy jen nalehko, většinu věcí nechala doma. V Oděse žila v malém domě u tety společně s jejím invalidním synem. Soužití bylo komplikované, syn tety vyžadoval stálou péči, je zaostalý, býval zlý a bezohledný. Do Oděsy přicestovala společně se svým manželem. Ona sama tam pobývala až do svého odjezdu 18.12.2015. Po měsíci společného soužití v Oděse si s manželem vyřídili vízum a rodina v červenci roku 2014 odcestovala do České republiky. Ona sama se pak následně vrátila v září 2014 do Oděsy sama se synem bez manžela. V té době se rozhodli, že si manžel najde v ČR práci a ona se k němu přistěhuje. To se také stalo, a požádala si o dlouhodobé vízum za účelem sloučení rodiny. Tato žádost byla zamítnuta. Její manžel a syn žijí v České republice na základě povolení k trvalému pobytu. Žalobkyně je v kontaktu se svými rodiči, kteří zůstali na Ukrajině. Uvedla, že k přesídlencům z Donbasu se na celé Ukrajině nechovají dobře, ona sama si v minulosti žádala o finanční příspěvek jako přesídlenec a bylo jí řečeno, že pomoc poskytují pouze invalidům, svobodným matkám a důchodcům. Její dům v Jenakijevě je vážně poškozen, nedá se v něm žít, v celé oblasti je velmi nebezpečno. Město je pod kontrolou Doněcké lidové republiky, hranice je hlídaná a na blokpostech jsou přísné kontroly. V době, kdy ještě žila v Oděse, se chtěla několikrát vrátit domů, ale velice se bála. Od lidí si vyslechla, že tam panují otřesné podmínky, spousta lidí se cestou přes hranice ztratí, dochází ke znásilňování žen ozbrojenci. V době pobytu v Oděse se setkala s mnoha lidmi, kteří byli nepřátelsky naladěni proti obyvatelům Donbasu, s nevraživostí se setkala i ona sama ze strany lékařky, která měla ošetřit jejího syna. Lékařka jí vynadala do separatistů a řekla jí, že škodí Ukrajině. Z protokolů o seznámení se s podklady rozhodnutí plyne, že žalobkyně byla se všemi podklady seznámena, naposledy 13.10.2016, kdy uvedla, že situace na Ukrajině, konkrétně v Doněcké oblasti, je stále stejná, v některých směrech se dokonce zhoršila, nefungují tam pravidla, oblast se tváří jako malý stát, lidé jsou zvyklí na neustálou střelbu a na přítomnost osob se samopaly. Uvedla, že se na Ukrajinu nechce vrátit, neboť jí a jejímu synovi tam hrozí nebezpečí.

9. Krajský soud v souladu s ust. § 77 odst. 2 s.ř.s. dokazování doplnil. Ze zprávy Informace OAMP – Ukrajina situace v zemi, politická a bezpečnostní situace, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, bylo zjištěno, že k bezpečnostní situaci na východě Ukrajiny (Doněcká a Luhanská oblast) je v tomto dokumentu uvedeno, že od podepsání Minských dohod a příměří v září 2015 se intenzita bojů zmírnila a podle OSN byl počet obětí konfliktu přibližně 10 za měsíc. Jak vojáci Doněcké, tak Luhanské lidové republiky systematicky rozmísťovali své jednotky i techniku do oblastí obydlených civilisty. Další riziko pro civilní obyvatelstvo představovala zaminovaná území, včetně obytných oblastí a linie dotyku bez přesného zmapování. V blízkosti kontrolních stanovišť, skrze něž probíhá pohyb přes linii dotyku, dochází k řadě bezpečnostních incidentů, včetně ostřelování z těžkých zbraní. Jedna ze čtyř osob překračující linii dotyku skrze kontrolní stanoviště patřila mezi zranitelné osoby. Podle odhadů bylo na linii dotyku rozmístěno v létě 2016 celkově až 90.000 vojáků,

z toho až 35.000 vojáků připadá na jednotky povstalců. Co se týče Doněcké oblasti, pak část území kontrolují povstalci z Doněcké lidové republiky. Boje s ukrajinskou armádou se koncentrují na linii dotyku. Počty vnitřně přesídlených osob dosahují 1.070.000 osob, nicméně řada organizací uvádí, že statistika zahrnuje pouze registrované osoby a skutečný počet bude vyšší. V okamžiku, kdy ukrajinská krize v únoru 2014 vypukla, neměla Ukrajina žádná legislativní opatření ve vztahu k vnitřně přesídleným osobám. Prvním zákonem upravujícím postavení vnitřně přesídlených osob z východní Ukrajiny se stal zákon „o zajištění práv a svobod vnitřně přesídlených osob“ z podzimu 2014. Zákon poskytuje všeobecný rámec pro poskytnutí ochrany vnitřně přesídleným osobám, mimo jiné přístup k základním právům, poskytování ochrany proti diskriminaci a nucenému navracení a zajištění pomoci v případě dobrovolného návratu a zároveň zajišťuje i zjednodušuje přístup k sociálním a ekonomickým službám. V následujících letech byl zákon několikrát novelizován. Podle Ministerstva zahraničních věcí USA došlo v roce 2015 ke zlepšení registrace a distribuce pomoci vnitřně přesídleným osobám. Nicméně v některých oblastech je podpora ukrajinskou vládou limitovaná, např. přestože ukrajinské úřady by měly poskytnout ubytování po dobu 6 měsíců zdarma, ve skutečnosti k tomu nedochází. Podle zpráv OHCHR čelily vnitřně přesídlené osoby obtížím v ekonomické i sociální oblasti, včetně diskriminace při hledání zaměstnání. V důsledku rozhodnutí ukrajinské vlády o nutnosti nové registrace pro vnitřně přesídlené osoby kvůli pochybnostem o místě pobytu, s nímž bylo spojeno vyplácení sociální podpory pro vnitřně přesídlené osoby, došlo k pozastavení sociální podpory těmto osobám včetně nároku na vyplácení důchodu. Vyplácení sociální podpory vnitřně přesídleným osobám bylo svázáno s jejich přítomností na území kontrolovaném vládou. Podle UNHCR byl proces obnovy certifikátu vnitřně přesídlené osoby komplikován nedostatečnou jasností celé procedury, ověření adresy pobytu ze strany ukrajinských úřadů. Celkově bylo pozastaveno vyplácení sociální podpory až 600.000 vnitřně přesídleným osobám a až polovině z nich nebylo vyplácení sociální podpory obnoveno do října 2016. Proces verifikace adresy navázaný na obnovení vyplácení sociální podpory postihl především zranitelné skupiny.

10. Ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN – Zpráva o situaci týkající se lidských práv na Ukrajině 16.5. – 15.8.2016 bylo zjištěno, že v tomto dokumentu se kromě jiného pojednává o tom, že na východě, blízkost pozice vládních sil a ozbrojených skupin podél linie dotyku byla jedním z důvodů zvýšení intenzity vojenské činnosti v průběhu posuzovaného období. Válčení ze strany ozbrojených sil Ukrajiny a ozbrojených skupin v průběhu posledních měsíců přivedla k eskalaci ozbrojeného konfliktu v červnu a červenci, což staví obyvatelstvo do ohrožení. V dokumentu je uvedeno, že jsou zaznamenávány případy sexuálního násilí mezi muži a ženami zadrženými v souvislosti s konfliktem, které se rovná mučení, případy, kdy v roce 2015 poblíž linie dotyku na vládou kontrolovaném území byly zadrženy ženy, bylo jim vyhrožováno sexuálním násilím, jsou popisovány případy, kdy po oznámení o hrubém zacházení a vystavení sexuálnímu násilí, nebylo proti pachatelům vzneseno obvinění. V dokumentu jsou zmíněny případy, kdy takového zacházení se dopustily, či se jej zúčastnily osoby SBU, ozbrojené skupiny, muži v maskách, člen policejní hlídky.

11. Z dokumentů žalovaného, a to předkládací zprávy k vydání k povolení k trvalému pobytu z 19.12.2014 a z žádosti o pobyt, kteréžto listiny se vztahují k manželovi žalobkyně a jejímu synovi, bylo zjištěno, že manžel žalobkyně má na území České republiky povolen trvalý pobyt od 5.12.2011. V žádosti o povolení k trvalému pobytu nezletilého syna žalobkyně je zmínka o tom, že žalobkyně vyslovila souhlas s povolením trvalého pobytu nezletilého na území České republiky. Dne 21.11.2014 byl proveden výslech se zákonným zástupcem nezletilého žadatele o povolení k trvalému pobytu, a to s jeho otcem panem M. S., který měl uvést, že pokud nezletilý získá povolení k trvalému pobytu, pak jeho manželka a matka požádá na zastupitelském úřadu o povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky. Vysvětlil, že na Ukrajině mají být v nestabilní oblasti Doněcka, a proto má v úmyslu se s celou rodinou přemístit do České republiky.
12. Ze zprávy Informace OAMP, 22.1.2018, situace v zemi, politická, bezpečnostní situace, mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, vojenská služba, vnitřně přesídlené osoby, soud zjistil, že v úvodu tohoto dokumentu se konstatuje, že byl vypracován v souladu s Pokyny Evropské unie pro zpracování informací o zemích původu a Zprávou Podpůrného evropského azylového úřadu k metodice informací o zemích původu v čase omezeném datem vydání na základě uznávaných a relevantních veřejně dostupných informací, příp. na základě informací získaných od dalších orgánů státní správy nebo partnerských úřadů členských států Evropské unie a přidružených států, zveřejněných či získaných do vypracování tohoto dokumentu. V kapitole 4. – Bezpečnostní situace, bod 4.1, 4.2 ohledně bezpečnostní situace na východě Ukrajiny (Doněcká a Luhanská oblast) se v tomto dokumentu uvádí, že část území Doněcké oblasti kontrolují separatisté z Doněcké lidové republiky. Boje s ukrajinskou armádou se koncentrují na linii dotyku. Intenzita bojů se od roku 2015 výrazně zmenšila, přesto střety mezi separatisty a jednotkami ukrajinské armády propukaly s různou silou i přes několik pokusů o příměří. Většinou se boje koncentrovaly do okolí klíčových míst, např. bezprostřední okolí města Doněck, okolí města Mariupol, a propukaly značně nepředvídatelně. Od podepsání Minských dohod a příměří v září 2015 se intenzita bojů zmírnila a podle OSN byl počet obětí konfliktu přibližně 10 za měsíc. Svoboda pohybu civilního obyvatelstva přes linii dotyku je omezena tzv. dočasným nařízením ukrajinské vlády, které bylo několikrát novelizováno, aby byly zjednodušeny dodávky humanitární pomoci do oblastí pod kontrolou separatistů. V blízkosti kontrolních stanovišť, skrze něž probíhá pohyb přes linii dotyku, dochází k řadě bezpečnostních incidentů, včetně ostřelování z těžkých zbraní, což vedlo k dočasným uzavřením některých kontrolních stanovišť během roku 2016. Podle OSN jedna ze čtyř osob překračující linii dotyku skrze kontrolní stanoviště patřila mezi zranitelné osoby. Další riziko pro civilní obyvatelstvo představovala zaminovaná území, včetně obytných oblastí a linie dotyku, bez přesného zmapování.
13. Ze zprávy Úřadu Vysokého komisaře OSN o situaci v oblasti lidských práv na Ukrajině v období od 16.11.2017 do 15.2.2018 soud zjistil, že listina obsahuje informaci

o tom, že během zkoumaného období Úřad Vysokého komisaře OSN zdokumentoval 205 případů porušení a omezování práva na život, odnětí svobody, násilných zmizení, mučení a krutého zacházení, sexuálního násilí, porušení práva na spravedlivé soudní řízení, základních svobod, ekonomických a sociálních práv. Vláda Ukrajiny je odpovědná za 38 uvedených případů, ozbrojená uskupení pak za 28 případů. Obecné trendy pokračování v porušování a omezení lidských práv, které mají za následek utrpení obyvatel pásma, kde probíhají vojenské akce, obyvatelé Krymu a celé Ukrajiny ukazují celkový negativní dopad a vede ke ztrátám na lidských životech. Dokument obsahuje rovněž informaci o tom, že národní policie informovala o absenci pokroku ve vyšetřování trestného činu webu Mirotvorec, zahájeného pro zabránění legální odborné činnosti novinářů a porušování nedotknutelnosti soukromí. Uvedený webový portál se představuje jako centrum výzkumu znaků zločinu proti národní bezpečnosti Ukrajiny, světu, lidstvu a mezinárodnímu právnímu řádu. Osobní údaje osob jsou stále zveřejňovány na webu Mirotvorec, což je porušením práva na nedotknutelnost soukromí a presumpci neviny. Počínaje srpnem 2014 web zveřejňuje osobní údaje tisíců lidí včetně pracovníků médií a aktivistů nevládních organizací a tyto označuje za přívržence ozbrojených uskupení a terorismu. Trestní řízení vůči webu Mirotvorec jsou vedena dle článku 171 a 182 trestního zákoníku Ukrajiny. V pasáži práva na sociální zabezpečení a sociální ochranu se ohledně vnitřně vysídlených osob uvádí jednak počet zaregistrovaných vnitřně vysídlených osob na Ukrajině, je zde rovněž údaj o tom, kolik osob žije v kolektivních ubytovacích zařízeních, která jsou umístěna na celém území Ukrajiny s tím, že ubytovací podmínky v mnoha těchto středisek nejsou slušné. Nejsou vyřešeny záležitosti zákonnosti pobytu, kvůli čemuž vnitřně vysídleným osobám hrozí vystěhování. Navíc kvůli nízké úrovni příjmů vnitřně vysídlených osob, sporům o vlastnické právo k budovám mezi různými státními institucemi a špatné interakce mezi vnitřně vysídlenými osobami a orgány místní samosprávy se kumuluje zadluženost na účtech za komunální služby, což může mít za následek pozastavení jejich poskytování.

14. Z Informace MZV ČR, Ukrajina, č. j. 110372/2018-LPTP ze dne 16.5.2018, týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, soud zjistil, že dle sdělení MZV ČR obecná sociálně – ekonomická situace je na Ukrajině dlouhodobě horší, než v České republice. Zastupitelský úřad však nemá informace o tom, že by se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu nějak zásadně lišila od situace ostatních ukrajinských občanů. Zastupitelský úřad v Kyjevě neregistruje případ, kdyby sám fakt, že občan neúspěšně žádal v zahraničí o mezinárodní ochranu, byl důvodem k postihu ze strany ukrajinských orgánů či soukromých osob. Na otázku, zda jsou tyto osoby po návratu vystaveny znevýhodňování nebo diskriminaci ze strany státních orgánů z důvodu podání žádosti o mezinárodní ochranu v zahraničí, MZV ČR sdělilo, že s takovou situací se zastupitelský úřad v Kyjevě nesetkal. Z praktického hlediska může být problémem dlouhodobý pobyt v zahraničí, nikoli však samotný fakt neúspěšné žádosti o mezinárodní ochranu. Obecná situace po návratu do vlasti po dlouhém pobytu v zahraničí je velmi individuální. Samotný fakt kratšího či delšího pobytu v zahraničí (většinou z ekonomických důvodů) není pro Ukrajince ničím výjimečným. Podle oficiálních statistik pracuje v zahraničí více než 5 miliónů občanů, reálná čísla

však mohou být vyšší. Stejně jako kdekoli na světě navrátilci mohou čelit nejrozumnějším praktickým problémům – propadlé doklady, neznalost nových pravidel – a zpretrhaným rodinným a dalším sociálním vazbám. Zastupitelský úřad neregistruje, že by žádost o azyl v zahraničí nějak negativně ovlivňovala tyto obecné těžkosti po návratu z dlouhého pobytu v zahraničí.

15. Důkazy navržené žalovaným v podání ze dne 5.9.2018, vztahující se k osobě tchána žalobkyně, soud pro nadbytečnost neprovedl, neboť se vztahovala k tvrzením žalobkyně, k nimž soud nepřihlédl, neboť byla uplatněna až po lhůtě pro podání žaloby, jak výše uvedeno.
16. Na návrh žalobkyně soud provedl důkaz lékařskou zprávou MUDr. A. R. K. ze dne 11.9.2018, potvrzující tvrzení žalobkyně, že je gravidní. Žalobkyně současně u jednání dne 18.9.2018 uplatnila tvrzení, že jako těhotná žena se cítí ještě více ohrožena.
17. Podle ust. § 12 písm. a) a b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
18. Podle ust. § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
19. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.
20. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu, za vážnou újmu se podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

21. Podle ust. § 14b odst. 1 zákona o azylu, rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany se v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení.
22. Soud předně konstatuje, že jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před bezprávním postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí azylu jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut azylu je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 125/2005-46).
23. Co se týče podmínek pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu, soud ve shodě s žalovaným dospěl k závěru, že nebylo prokázáno, že žalobkyně opustila Ukrajinu z důvodu, že by byla pronásledována pro uplatňování politických práv a svobod. Žalobkyně v žádosti o mezinárodní ochranu uvedla, že nikdy nebyla členkou politické strany nebo jiné organizace, současně nesdělila žádné okolnosti, z nichž by vyplývalo, že jakýmkoliv způsobem uplatňovala svá politická práva a svobody. Nic nenasvědčuje tomu, že by žalobkyně ve své vlasti vyvíjela jakoukoli politickou či obecně veřejnou činnost, za kterou by mohla být ze strany orgánů své země postižena. K jejímu tvrzení, že nesouhlasí se současnou ukrajinskou vládou s tím, že prezentovala-li by svůj názor veřejně, byla by považována za separatistku, není okolností, která by byla azylově relevantní. Vyjadřování negativních názorů na ukrajinskou vládu není dle informací o situaci na Ukrajině, které jsou podkladem rozhodnutí žalovaného jakkoliv postihováno ze strany ukrajinských státních orgánů či bezpečnostních složek, tím méně pak v rovině porušování základních lidských práv a svobod a pronásledování, jak správně uvedl žalovaný. Žalobkyně se bezesporu může setkat s projevy nesouhlasu s jejím názorem na ukrajinskou vládu, a to ze strany příslušníků státní moci i spoluobčanů, což ovšem neznamená, že se jedná o pronásledování ve smyslu § 2 zákona o azylu. Soud rovněž sdílí závěr žalovaného, že nebylo prokázáno, že by žalobkyně ve své vlasti mohla pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, tj. z důvodu její rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině, pro zastávání určitých politických názorů, či že by jí takové pronásledování hrozilo v případě návratu do vlasti. Předně je nutno poukázat na to, že jako důvody žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobkyně uvedla především snahu o legalizaci pobytu poté, co se neúspěšně snažila získat povolení k dlouhodobému pobytu za účelem sloužení s rodinným

příslušníkem, konkrétně s jejím manželem a jejich společným nezletilým synem. Jako další důvod žádosti uvedla bezpečnostní situaci v místě jejího původního bydliště ve městě Jenakijevo v Doněcké oblasti. V daných souvislostech soud ohledně obav žalobkyně z bezpečnostní situace v místě jejího bydliště ve městě Jenakijevo odkazuje na právní závěry Nejvyššího správního soudu ve zrušovacím rozsudku v této věci č. j. 3 Azs 168/2017-41, jimiž je soud vázán, na které v podrobnostech odkazuje o tom, že žalobkyně sama zvolila přesídlení do Oděsy jako řešení situace vzniklé ve městě Jenakijevo a že ve vztahu k pobytu v Oděse námitky ohledně sexuálního ohrožení či jiné násilnosti, výslovně neuvedla, že zmínila pouze nanejvýš obecná tvrzení, že je to tam „velmi nebezpečné“, resp. odkázala na „působení různých skupin a organizací“, fungování Právěho sektoru a nepřátelské chování vůči obyvatelům Donbasu, a že žalobkyně svým chováním po přesídlení zřetelně demonstrovala, že přesun do Oděsy vnímá jako dostačující řešení nebezpečné situace v Jenakijevu, jakkoliv pobyt v jiné části země byl spojen s řadou jí namítaných „nepříjemností“ a komplikací, a to ať již ve smyslu soužití s invalidním synem tety, či jistých projevů nepřátelství obyvatel Oděsy. Nejvyšší správní soud přisvědčil závěru žalovaného, že žalobkyně vůči situaci v Doněcké oblasti sama našla ochranu v jiné části země původu, uvedl také, že pokud by žalobkyně na své přesídlení do Oděsy nenahlížela jako na dostačující, jistě by žádost o mezinárodní ochranu podala již dříve, neboť jí v tomto postupu nic nebránilo, měla k tomu naopak veškeré možnosti a prostředky. K aktuálnímu těhotenství žalobkyně a jejímu tvrzení, že jako těhotná žena se cítí ještě více ohrožena, krajský soud uvádí, že těhotenství žalobkyně může mít relevanci pouze při přezkoumání podmínek pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, případně pro udělení doplňkové ochrany. V této souvislosti krajský soud odkazuje na judikaturu Nejvyššího správního soudu např. na rozsudky č. j. 5 Azs 155/2004-40, č. j. 3 Azs 405/2005-69, č. j. 6 Azs 34/2009-89. Žalobkyně pouze obecně uvedla, že jako těhotná žena se cítí více ohrožena. Žádné jiné okolnosti netvrdila. Z výše citované judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že nelze bez přistoupení dalších okolností za důvod hodný zvláštního zřetele považovat těhotenství žadatelky o azyl a že těhotenství nelze samo o sobě bez dalšího považovat za důvod pro udělení mezinárodní ochrany ani ve formě tzv. doplňkové ochrany. Soud činí závěr, že těhotenství žalobkyně proto nelze bez dalšího označit za důvod, pro který by jí v zemi jejího původu hrozilo nebezpečí.

24. Krajský soud uzavírá, že žalobkyně neprokázala, že by byla v zemi původu nepohodlná státním orgánům, resp., že by byla jimi pronásledována z důvodů stanovených v § 12 zákona o azylu a soud se ztotožňuje se závěry žalovaného v tom, že žalobkyně skutečně předpoklady pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu nesplňuje.
25. K právu žadatelů o mezinárodní ochranu na rodinný život a k dopadu článku 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod se vyjádřil v mnoha rozhodnutích Nejvyšší správní soud, přičemž závěry žalovaného jsou s nimi v souladu. Jedná se např. o rozsudky č. j. 5 Azs 46/2008-71, č. j. 9 Azs 5/2009-65. Uvedené ustanovení Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod neukládá státu

všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, resp. napomáhat rozvíjení vztahu mezi nimi. Pokud tedy žalobkyně chce svůj rodinný a soukromý život rozvíjet v České republice, měla by se snažit upravit svůj pobytový status dle zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, nikoli dle zákona o azylu. Krajský soud v daných souvislostech odkazuje rovněž na rozsudky Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Azs 333/2004, č. j. 7 Azs 187/2004-94.

26. K otázce možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu, je třeba uvést, že tato specifická forma mezinárodní ochrany je vyhrazena pouze pro případy zvláštní. Není na něj právní nárok a rozhodnutí o něm je otázkou uvážení správního orgánu, míra volnosti této úvahy je limitována pouze zákazem libovůle. Krajský soud v posuzované věci však takové pochybení v úvaze správního orgánu ani v jeho procesním postupu neshledal. Smyslem institutu humanitárního azylu je možnost poskytnout azyl žadateli i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ust. § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblasti postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 8/2004-55). Ze správního spisu však neplyne, že by se o takovou situaci mělo v posuzované věci jednat.
27. Krajský soud dále zastává názor, že se žalovaný dostatečně zabýval otázkou udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azylu, v dostatečném rozsahu zjistil skutkový stav věci a opatřil si důkazy. Pokud jde o bezpečnostní situaci na Ukrajině, lze odkázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 28/2008-68. Ani dříve, ani v současné době nelze situaci na Ukrajině klasifikovat jako „totální konflikt“, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Jedná se o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá. Rovněž tak nelze odhlédnout od skutečnosti, že žalobkyně přesídlením do Oděsy vyřešila situaci vzniklou v Jenakijevu. Vůči situaci v Doněcké oblasti sama našla ochranu v jiné části země původu. V podrobnostech soud odkazuje na právní závěry vyjádřené Nejvyšším správním soudem v již zmíněném zrušovacím rozsudku č. j. 3 Azs 168/2017-41. Obavy žalobkyně, že v případě návratu do vlasti bude pronásledována pro své – doposud neprojevené – názory na současnou politickou situaci zejména na ukrajinskou vládu, nelze považovat za hrozbu skutečného nebezpečí vážné újmy, jak je vymezena v § 14a zákona o azylu. Z informací Ministerstva zahraničních věcí ČR, z nichž žalovaný vycházel, nelze učinit závěr, že by žalobkyně v případě svého návratu do vlasti byla jakkoliv postižena ani za svou azylovou žádost v zahraničí. Případné vycestování žalobkyně při zohlednění informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobkyní nepředstavuje ani rozpor s mezinárodními závazky České republiky. Závěr

žalovaného, že žalobkyně nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle ust. § 14a zákona o azylu, je správný. Na tomto místě soud poukazuje na to, že neudělením mezinárodní ochrany žalobkyni nebyla uložena povinnost vycestovat z území České republiky. Je na žalobkyni, zda si pobyt v České republice legalizuje způsoby, které umožňuje zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

28. Soud uzavírá, že neshledal vady správního řízení, které předcházely řízení napadeného rozhodnutí, žalovaný dostatečně zjistil skutkový stav věci, rozhodnutí bylo vydáno v souladu se zákonem, proto žalobu jako nedůvodnou zamítl podle § 78 odst. 7 s.ř.s.
29. O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s.ř.s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně úspěch neměla a žalovanému prokazatelně v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě do dvou týdnů ode dne doručení tohoto rozhodnutí. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Brno, Moravské náměstí č. 6. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ostrava 26.9.2018

Mgr. Jarmila Úředníčková
samosoudkyně